

MLADI
ŠERLOK
HOLMS

NA RUBU STVARNOSTI

ENDRU LEJN

Preveo Vladan Stojanović

 Izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2015.

Posvećeno Gariju Hauelu, Endruu Berdu, Kitu Solderu, Dijani Gimber (sada Dijani Solder), Klifu Šeferu i Arlin Bakster (sada Arlin Harvi), prijateljima iz tinejdžerskih i današnjih dana (zahvaljujući Fejsbuku). Zahvaljujem se i Poli Nolan na još jednom nežnom, ali temeljnom uredničkom zahvatu; Pedru Albanu na (u njegovom slučaju nehotičnom) korišćenju njegovog divnog imena i Endruu F. Galiju iz Strend magazina, na odbijanju jedne od središnjih ideja u knjizi, priloženih u obliku kratke piče. Tim odbijanjem omogućio mi je da je razvijem u širem kontekstu. Odmah zatim poverio mi je drugi spisateljski zadatak.

PRVO POGLAVLJE

Šerlok Holms čvrsto je stiskao konopce ovlažene morskom vodom. Gruba vlakna konoplje grebala su mu preplanuli obraz. S visokog mesta na jarbolu posmatrao je kako *Glorija Skot* ore nemirno morsko prostranstvo. Galebovi su iznad njega kričali kao gladne bebe. Fine kapljice slane vode s vremena na vreme padale su po njemu, dražeći mu usne. Mesecima je živeo sa slanim ukusom u ustima. Pitao se na šta će ličiti život bez njega, bez neprestanog uzdizanja, spuštanja i naginjanja palubâ ispod njegovih nogu, bez pucanja jedara ispunjenih iznenadnim naletom vetra, bez neprestane vike mornara i bez glasno izrečenih komandi prvog oficira, gospodina Larčmonta.

Nebo iznad njega je bilo sivo i teško od neprosute kiše. I more je bilo iste boje. Mesecima je gledao plavo nebo danju, i crno, zvezdama poprskano nebo noću. Navikao je i na talase boje žada, blistave poput dragulja oko broda. Ovaj prizor je, u poređenju s tim, bio lišen životnosti. Nebo i more bili su boje dima koji kulja iz fabričkih dimnjaka industrijalizovane Engleske.

Još malo pa će stići kući.

Negde iza horizonta je zapadna obala Irske – najbliže mesto Engleskoj na kom će brod pristati. Tu će se iskrcati i poći kući. Nije planirao da napusti Englesku na *Gloriji Skot*. Otet je, omamljen i

sakriven na brodu. Otrgnut je od porodice i prijatelja. Otmica je bila delo tajne organizacije Paradolska alijansa. Poslednje dve godine nekoliko puta slučajno se susreo s njima, što ih je verovatno nagnalo da požele da ga se otarase. Možda su ga oveli i poslali na daleki put zato što su želeli da obavi neka posla za njihov račun u Kini, u koju je brod plovio. Nije isključeno da su neprijatelji iz senke hteli da ubiju dve muve jednim udarcem. Na osnovu dosadašnjih iskustava je zaključio da Paradolska alijansa ništa ne preduzima samo iz jednog razloga. Njihovo zakučasto, slojevito planiranje se moglo porediti sa složenim satnim mehanizmom.

Gospodin Larčmont saopštio mu je da će *Glorija Skot* pristati u Golveju, na Španskom luku i da će tamo ostati nekoliko dana, do polaska za Antwerpen. Tamo će se tovar iz Šangaja najpovoljnije prodati. Šerlok će se iskrcati u Golveju. Biće isplaćen kao ravnopravni član posade i krenuti preko Irske ka Dublinu. Tamo će se ukrcati na brod za Liverpul. Do Londona će stići vozom.

Šta će potom učiniti? Intenzivno je razmišljao o tome. Da li će se vratiti na imanje Holmsovih, u Hempširu, stricu i strini, kao da nije odsustvovao, ili će se pridružiti užoj porodici, ako mu se otac vratio iz Indije, a majka oporavila od dugotrajne bolesti? Šta se dogodilo njegovim prijateljima? Da li će zateći Metija tamo gde ga je ostavio, ili se on otisnuo kanalima u potrazi za novim gradom, u kom će preživljavati zahvaljujući snalažljivosti? Da li Rufus Stoun još daje časove violine i juri suknje po Farnhamu, ili ga je Majkroft poslao negde daleko da prikuplja podatke za britansku vladu? Šta je bilo s njegovim učiteljem, Ejmijusom Krouom? I šta se desilo s njegovom kćerkom Virdžinijom?

Gurnuo je ruku pod košulju, do kožne vrećice oko vrata. U njoj je bilo svijeno Virdžinijino pismo, poslato preko Majkrofta. Pročitao ga je na šangajskom keju. Odonda je tugovao zbog nje-gove sadržine. Nije ni sanjao da reči mogu izazvati takav bol.

Dragi Šerloče,

Ovo je najteže pismo koje sam ikada napisala. Verovatno mi nijedno neće teže pasti. Bezbroj puta sam ga počinjala i odustajala. Tvoj brat posetio je mog oca. Skrenuo mi je pažnju da mi je ovo poslednja prilika da ti pošaljem pismo. Pišem ti zato što ti dugujem neku vrstu objašnjenja za ono što se dogodilo. Želela bih da je bilo drugačije.

Prošlo je mnogo vremena otkad si otišao. Tvoj brat mi kaže da se nećeš skoro vratiti – ako se ikad vratiš. Znam kako ti mozak radi i da voliš nove i zanimljive stvari. Pretpostavljam da ćeš na putu do Kine videti mnogo zanimljivih stvari. Ni za tren te ne bih krivila ako bi odlučio da ostaneš na Orijentu i započneš novi život.

Možda se zavaravam, ali smatram da smo za godinu i nešto dana izgradili specijalnu vezu. Neosporno je da smo podelili brojna iskustva. Probudio si u meni dotad nepoznata osećanja. Tvoj pogled mi je rekao da su obostrana. Problem je u tome što vreme nezauzavljivo prolazi. Moj otac je u tvom odsustvu počeo da podučava sina američkog poslovnog čoveka, koji živi pored Gildforda. Upoznala sam ga jednog dana, kad je došao da poseti oca. Satima smo razgovarali. Onda smo mnogo vremena provodili zajedno. Dobro jaše, skoro isto tako dobro kao ja. Visok je i mršav, kao ti, ali mu je kosa svetlija. Koža mu lakše tamni od tvoje. Uspeva mu da me nasmeje. Zove se Travis – Travis Stebins.

Moram ti saopštiti da mi je nedvosmisleno stavio do znanja da želi da jednog dana postanem njegova verenica, a kasnije i njegova supruga. Isprva sam mu se smejala. Mislila sam da je dozvolio sebi da bude očaran prvom Amerikankom koju je sreo u Engleskoj i da će brzo pronaći drugi predmet interesovanja. To se nije desilo. Počela sam shvatati koliko mi se dopada. Neću biti nesrećna s njim. Znam da će se starati o meni. Da sam ga odbila i odlučila da te čekam, ko zna koliko dugo bi to trajalo.

I šta ako upoznaš nekog drugog u mom odsustvu? Šta ako te budem čekala pune tri godine, a ti doputuješ s kineskom suprugom?

Pitala sam oca za savet, ali on nije bio spreman da mi ga ponudi. Veoma te ceni. Znam da bi voleo da si ovde. Mislim da je ostao u Engleskoj uglavnom zbog želje da te ponovo vidi i nastavi da te podučava. Sigurna sam da bi hteo da budem srećna i bezbedna, ali da deo njega čezne za slobodom od roditeljske odgovornosti, da jedva čeka da slobodno izjaše u preriju i logoruje pod zvezdanim svodom. Nepripitomljen je.

I ti si takav. Sigurna sam da nikad nećeš biti pripitomljen. To je verovatno najveća razlika između tebe i Travisa. Mogu da ga zamislim kako sedi pored kamina s detetom u naručju, ali nisam sigurna da tvoja budućnost uključuje potomstvo, ili tihu sreću pored porodičnog ognjišta. Nadam se da me razumeš.

Povremeno viđam Metija. Iskrsne odnekud, zadrži se nekoliko sati i ponovo iščezne. Mislim da mu život u Farnhamu odgovara. Malo se ugojio otkad si otišao. Njegov konj Albert je uginuo. Sad ima drugog – krupnu životinju s rutavim gležnjevima zvanu Harold. On, Meti a ne Harold, stalno pita da li si se javio.

Tvoj brat rekao mi je da će ti poslati moje pismo s njegovim. Nikad ti neće reći da mu mnogo nedostaješ. Drugačiji je nego što je bio – sudržaniji, setniji. Čak je i tata to zapazio i prokomentarisao.

Volela bih da ti mogu još nešto reći, ali se život nastavlja onakav kakav je bio pre tvog odlaska. Najveća promena je to što nisi ovde. Želela bih da jesi. Želela bih da stvari stoje drugačije. Život nas je nagnao da krenemo različitim stazama, s kojih nam više nema povratka.

Dovoljno sam pisala. Zaplakaću ako nastavim. Suze će mi popakati po slovima. Postaće nečitljiva, što će ti možda doneti utehu.

Voli te,

Virdžinija

Šerlok je odmah primetio da je pismo napisano mastilom ljubičaste boje, koja odgovara njenim očima. Ni u jednoj radnji nije video ljubičasto mastilo. Možda ga je donela sa sobom iz Amerike. Pismo nije imalo poštanski žig, zato što je poslato s Majkroftovim preko poverljivog kurira. Koverta je bila od krutog papira, prepoznatljive teksture. Lako će pronaći proizvođača. Dve mrljice pored njegovog imena na prednjoj strani koverta ukazivale su da je Virdžinija pustila neku suzu.

Travis Stebins. Uzalud je pokušavao da zamisli lice koje bi odgovaralo tom imenu. Imena ljudi retko kad nagoveštavaju njihov izgled ili obrnuto. Pred očima je imao visokog, mišićavog mladića, s otvorenim, od sunca preplanulim licem. Bio je zgodan. Snažan.

Iz sveg srca želeo joj je sve najbolje u životu. Svi navodi iz pisma bili su istiniti. Dugo je odsustvovao, *mogao* je da se ne vrati. Čak i da se vratio, *mogao* je upoznati nekog na dugom putovanju. Nije imao pravo da očekuje da će ga čekati.

Nije imao pravo da to očekuje, ali je želeo da tako bude.

Na horizontu se pojavila obala Irske, u obliku velike mrlje. Gospodin Larčmont rastrčao se po palubi izvikujući naređenja. Naložio je mornarima da skrate jedra, prilagode kurs i, naravno, da se oraspolože. Prišao je ogradi broda i podigao pogled ka Šerloku koji je očekivao salvu probranih pogrda i prekora zato što visi na užadi umesto da se prihvati posla. Prvi oficir samo ga je zagonetno posmatrao bledoplavim očima.

„Pretpostavljam da nije onakav kakav si mislio da će biti“, obratio mu se.

„Na šta mislite, gospodine?“

„Na povratak. Nikad nije onakav kakvim ga zamišljamo.“ Nastavio je, posle kraće pauze, ne skidajući pogled sa Šerloka. „Dozvoli mi da ti poverim najveću tajnu mornarskog života, sinko. Povratak je neostvariv, zato što mesto na koje misliš da se vraćaš ne odgovara onom iz tvog sećanja. Različito je zato što se promenilo,

zato što si se ti promenio, ali najviše zato što ga se ne sećaš onakvog kakvo je uistinu bilo. Raspolazeš samo blistavom uspomenom koja se predstavlja kao istina. Zbog toga se većina mornara vraća na pučinu. To je jedini način da se iznova vrate vremenu koje se ne menja.“ Pogledao je put dalekog horizonta. „Sećam se prvog putovanja, preduzetog odmah posle ženidbe. Bio sam odsutan duže od godinu dana. Po povratku nisam prepoznao suprugu na doku, niti je ona prepoznala mene kad sam sišao niz dasku. U međuvremenu smo postali stranci.“ Skrenuo je pogled sa Šerloka ka horizontu. „Čuvaću mesto za tebe u posadi, ako odlučiš da ostaneš na brodu“, rekao je. Udaljio se, pre nego što je Šerlok stigao da odgovori.

Šerlok se zadržao na jarbolu sve do pojave sive linije na horizontu. Izvesno vreme ličila je na nešto veći talas. Postepeno se preobrazila u front niskih brda. Gospodin Larčmont je urlajući naređivao mornarima na palubi da skrate jedra i da promene kurs broda pet stepeni prema jugu. Šerlok se uspeo sve do vrha glavnog jarbola. Pomogao je mornarima da obuzdaju jedra. Vlažne brodske daske su škripale, dok je brod lagano skretao ka mestu na kom se po pretpostavci navigatora nalazio zaliv Golvej.

Kopno se sve više približavalo. Predstavljalo je sivozelenu protivtežu teškim sivim oblacima koji su im visili nad glavom. Zaplovili su pored tamnih brda na desnoj strani broda. Mornari su se radovali kad god bi *Glorija Skot* pristajala. Jedva su čekali da stupe na čvrsto tle. Danas su tužno izgledali. Zbog vremena, ili turbog pejsaža.

Šerloku su se u daljini ukazivali kej, kameni domovi Golveja i sitne siluete ispred njih. Nekoliko brodova bilo je u luci. Bilo je dovoljno mesta da se *Glorija Skot* lako ukotvi. Uprkos tome bio im je potreban čitav sat manevrisanja da pristanu. Na doku je vladala gužva zbog radnika, besposličara, trgovaca radih da popune brodske zalihe i ljudi i žena koje su nudili konačište u gradu. Kopopci su bačeni s broda na kopno i privezani za stubove na keju.

I taj čas je napokon kucnuo. Šerlok se vratio kući – ili bar na tačku najbližu kući do koje će ga *Glorija Skot* dovesti.

Pokrivena kočija čekala je na keju. Šerlok je izdaleka spazio njenog putnika, muškarca s cilindrom. Posmatrao je brod. Možda je zvaničnik iz lučkih vlasti koji čeka da se ukrca na brod i porazgovara s kapetanom Tolavejom. Vozar je sedeo na klupi na vrhu kočije, pokriven ćebetom. Činilo se da spava.

Naredni sat prošao je u poslu. Sve na *Gloriji Skot* moralo je biti privezano, pričvršćeno ili pokriveno šatorskim krilom. Šerlok je u jednom trenutku video kako se neko penje na brod preko daske. Bacio je pogled na kočiju. Vrata su bila zatvorena, a čovek s cilindrom još je sedeo u njoj. Stresao se od jeze. Trebalo mu je izvesno vreme da pronađe uzrok toj reakciji. Osoba u kočiji mogla bi biti agent Paradolske alijanse poslat da se uveri da se Šerlok nije živ vratio s putovanja do Južnog kineskog mora. Ako je to tačno, mogao je da skoči s desne strane broda i pokuša da dopliva do obale neprimećen. Čemu to? Vratio se svom poslu. Mornari su energično radili, nestrpljivi da se iskrcaju i da se pozabave onim što su činili u svakoj luci. Gospodin Larčmont je podelio poslednji deo plate mornarima, nakon čega su mogli da se iskrcaju. Obratio se Šerloku, kad mu je dao novac: „Čuvaću ti radno mesto jedan dan. Za svaki slučaj.“

„Cenim vašu pažnju“, rekao je Šerlok. „Hvala vam.“ U srcu je znao da se neće vraćati na *Gloriju Skot*. Gospodin Larčmont je bio dobar prema njemu. Zbog toga nije hteo da smesta odbije njegovu ljubaznu ponudu.

Čovek s cilindrom je pružio ruku kroz prozor kočije, kad se Šerlok spustio niz dasku na kej. Prizvao ga je k sebi. Šerlok je oprezno prišao kočiji. Paradolska alijansa ga je valjda dovoljno kaznila?

U kočiji nije bio niko iz Paradolske alijanse. Vodnjikava sunčeva svetlost otkrivala je gojazno, oklembeseno lice.

„Zdravo, Šerloče“, razlegao se duboki, zvučni i veoma poznati glas.

„Zdravo, Majkrofte.“ Šerlok je pokušavao da obuzda osećanja koja su mu se kovitlala u grudima. „Nisi morao da me lično dočekaš, znaš li to?“

Majkroft Holms slegnuo je ramenima. Njegovo korpulentno telo zatalasalo se u tami. „Smatrao sam to bratovljevsom dužnošću, iako se od napuštanja Londona osećam kao kraba bez oklopa koja jurca po plaži nezaštićena, dok gladni galebovi kriče iznad nje. Hteo sam da te poštedim samotnog putovanja do kuće.“

„I da se uveriš da ću se doista vratiti kući“, dodao je Šerlok, „umesto da ostanem na *Gloriji Skot* i oplovim sve okeane.“

„Imaš redak um“, progundao je Majkroft. „Bolje reći, imao si ga, pre odlaska na daleki put. Bilo bi šteta protraćiti takvu pamet na pamćenje raskalašnih pesama i bezbrojnih čvorova koje mornari moraju znati.“

Šerlok se osmehnuo. „U stvari, iznenadio bi se kad bi video šta je sve potrebno znati da bi bio mornar. Moraš znati da predviđiš vreme na osnovu jednog pogleda u nebo ili po ponašanju ptica. Tu je i veliki broj jezika koje moraš bar natucati da bi na najbolji način iskoristio vreme provedeno na obali, kao i veština pogađanja pri kupovini i prodaji tereta. Umalo da zaboravim poznavanje medicine zbog lečenja gljivičnih infekcija, posekotina, opekotina, problema s varenjem i skorbuta...“ Nastavio je, posle kraćeg razmišljanja. „Ali, imaš pravo – *ima* mnogo čvorova i raskalašnih pesmica.“

„Možeš li da se uspentraš unutra?“, reče Majkroft. „Zaboleće me vrat, ako budem morao da te duže gledam u ovom položaju.“

Šerlok je zaobišao prednji deo kočije. Mornari koji su napuštali *Gloriju Skot* posmatrali su ga s neskrivenom znatiželjom. Očigledno je da su se pitali šta ga čini toliko važnim, kad ga u luci čeka kočija. Konji su ga njušili dok je prolazio kraj njih. Nisu delovali preterano iscrpljeno, što znači da nisu došli izdaleka. Golvej je bio na zapadu Irske, što znači da je Majkroft oplovio čitavu obalu ili se prevezao preko mora od Engleske do Dablina, na drugoj strani

ostrva, i da je ostatak puta prešao kočijom. Druga mogućnost bila je verovatnija. Konji su bili sveži, što znači da nije nedavno stigao u Irsku. Sigurno je odseo negde u okolini. Čitav misaoni proces nije trajao duže od sekunde. Šerlok je, nakon što je doneo ovaj zaključak, pogledao ćebetom prekrivenog vozara, ali nije mogao da vidi ništa izuzev para spuštenih kapaka. Zaobišao je kočiju. Otvorio je vrata i ušao u nju.

Kritički je osmotrio Majkrofta, kad se privikao na relativnu tamu kabine. Poznavao je bratovljevo lice kao svoje sopstveno, ali nije mogao da ne zapazi da se ugojio i to prilično. Obrazi su mu se jedva videli od naslaga sala. U međuvremenu je stekao nekoliko, nimalo lepih, podbradaka. Šake su mu počivale na srebrom optočenom štapu od crne ebanovine. Bio je deblji od većine sličnih. Pretpostavio je da mora biti, da bi izdržao bratovljevu težinu, a da se ne polomi. To mu je govorilo više nego što je hteo da zna o promenama koje su se zbile s Majkroftovim zdravljem u njegovom odsustvu.

„Lepo izgledaš“, konačno će Šerlok.

„Preterano si ljubazan ili je tvoj dar zapažanja zakržljao na putu do Kine i natrag. Ne izgledam i ne osećam se dobro. Bojim se da mi se giht razvija u desnoj nozi i da ću uskoro morati da nabavim naočari. Ili verovatnije monokl.“ Odmerio je Šerloka od glave do pete. „Ti si pak razvio mišiće na mestima na kojima nisam ni znao da postoje. Oči su ti isprane suncem koje te je godinama pržilo, a kosa staromodno dugačka. Vidim da još nisi počeo da se briješ, što je mali blagoslov, ali ćeš uskoro dobiti gadne brkove i kozju bradicu.“ Zastao je, razmišljajući. „Vidim tragove raznih usputnih luka – Dakara, Bornea i Šangaja naravno. I ako mnogo ne grešim, Mombase i Sejšela. Gruba koža na rukama ukazuje da ti je kapetan dozvolio da radom platiš putovanje na *Gloriji Skot*, kao što smo Ejmijus Krou i ja pretpostavljali. Razvijenost mišića ukazuje na mnogo penjanja, ali držanje i hod navode na

nešto drugo.“ Nakrivio je glavu. „Gimnastika? Ne, ne bih rekao. Verovatnije je da se radi o istočnjačkoj borilačkoj veštini, sličnoj karateu ili džudu.“

„Taj čič, tiho će Šerlok.“

„Čuo sam za nju. Po žuljevima na prstima leve ruke zaključujem da još vežbaš onaj nepodnošljivi instrument, violinu. Nije mi jasno kako si vežbao s obzirom da si je ostavio kući na imanju Holmsovih.“ Blago se stresao. Naslage sala oko vrata zadržale su mu kao pihtije. „Ne mogu znati da li si se tetovirao, ali se nadam da nisi. Nalazim da je ideja o upropaštavanju kože crtežom koji nikad ne može biti skinut krajnje gnusna.“

„Ne, Majkrofte – nisam se tetovirao. I onako uzgred, nisam navukao nijednu tropsku boleštinu.“

„Drago mi je.“ Majkroft je iznenada spustio ruku na bratovljevo koleno. „Da li je s tobom sve... u redu, Šerloče? Da li se *dobro* osećaš?“

Šerlok nije žurio s odgovorom. „Kojim rečima doktori saopštavaju vesti bolesnikovim rođacima? Pretpostavljam da sam 'dobro koliko čovek može biti.'“

„Preživio si, to je bitno.“

„Jesam, ali iz ovog iskustva nisam izašao nepromenjen, Majkrofte.“

„Promenio bi se i da si ostao u Engleskoj. To se zove odrastanje.“

„Da sam ostao u Engleskoj, *neke* stvari se ne bi promenile. Bolje reći, promenile bi se, ali na drugačiji način.“

„Siguran sam da misliš na Virdžiniju ili na cvatući odnos između vas dvoje. Očigledno je da si dobio jedno od pisama koje sam ti poslao.“

Šerlok je pogledao kroz prozor, pre nego što je Majkroft stigao da vidi blistave suze u njegovim očima.

Majkroft je odlučio da ne prčka po osetljivoj temi. Pročistio je grlo i nastavio: „Znam šta ćeš me pitati. Otac je još u Indiji sa svojom

jedinicom. Živ je i zdrav, dobijam gomilu pisama od njega. Majka je... stabilno... ali joj je zdravlje još krhko. Mnogo spava. Što se sestre tiče... pa, šta tu može da se kaže?“ Slegnuo je ramenima. „Kod nje nema nikakvih promena. Bojim se da je stric Šerinford gadno pao. Slomio je ruku i nekoliko rebara. Strina vodi računa o njemu, ali takav pad u njegovim godinama ubrzava neminovni kraj, koji nas sve čeka.“

Šerloku je trebalo izvesno vreme da obradi podatke. Rastužio se. Nije preterano dobro poznao strica, ali ga je voleo. Šerinford je bio otelotvorenje ljubaznosti, hrišćanskog morala i opsesije istraživanjima. Ostavio je snažan utisak na Šerloka, dok je boravio u njegovom domu.

„Kako stoje stvari s tobom?“, konačno je pitao. „Da li još živiš u Vajtholu i radiš za ministarstvo spoljnih poslova?“

„Šerloče, mislim da ću raditi i živeti na tim mestima sve do smrti. Dodaj tom kratkom spisku i klub *Diogen* gde najčešće ručam i provodim večeri, pa ćeš dobiti tri temena trougla koji omeđuje moj život.“ Neko vreme ćutke je posmatrao mlađeg brata. „U jednom trenutku porazgovaraćemo o tvojoj budućnosti. Imam osećaj da će nam za tako nešto biti potrebna mnogo složenija geometrijska figura od trougla.“

„Nisam siguran da mi se dopada ideja da budem *omeđen* nekim geometrijskim telom, Majkrofte. Moja budućnost amorfnja je iz moje perspektive, bezoblična.“

„Moraćeš naći način da zarađuješ za život i mesto na kom ćeš živeti. Neophodno je da o tome dobro razmisliš.“

„Razmisliću, ali ne sad“, odvratio je Šerlok.

„Slažem se da sad nije pravo vreme za to.“ Majkroft je udario o krov kočije srebrom optočenim štapom. „Vozaru! Hej! Odvezi nas u hotel.“ Obratio se mlađem bratu, kad se kočija trznula i zakotrljala ulicom. „Iznajmio sam sobe u lokalnoj krčmi. Postelje su premekane, ali je hrana podnošljiva. Nadam se da ti neće smetati da provedemo koju noć ovde, pre povratka u Englesku?“ Nastavio

je posle kraće pauze, iznenađujuće nesigurnim tonom. „Vraćaš se u Englesku, zar ne?“

Šerlok je klimnuo. „Svakako. Vratio sam se s dugog putovanja morem. Ne želim da mi to pređe u naviku, ili da mi postane zanimanje.“ Dodao je, da bi isprovocirao brata: „Možda ću se pridružiti cirkusu – iskustva radi.“

„Neka iskustva bolje je ne iskusiti“, reče Majkroft. „Rad u cirkusu je jedno od njih.“

Kočija se udaljavala iz luke i primicala gradu. Šerlok je pitao Majkrofta: „Kako si znao kada će *Glorija Skot* pristati u Golvej? I, kad smo već kod toga, kako si znao da će ovde pristati? Mogla se ukotviti u nekoj drugoj luci.“

„Ah“, Majkroft se promeškoltio s приметnom nelagodnošću. „Očekivao sam da ćeš se odmah pozabaviti suštinom problema. Ovde sam da bih obavio neki posao. Računam na tvoju pomoć.“

DRUGO POGLAVLJE

Golvej je bio poseban gradić. Kočija je kloparala zavojitim kaldrmisanim ulicama, pored izloga radnji i krčmi, žena u šalovima i muškaraca u sakoima od grubog sukna, s kačketima na glavi. Šerlok je morao da podseća sebe da je kod kuće – pa, gotovo kod kuće – a ne u nekoj dalekoj luci.

Majkroft je ćutao posle svog priznanja. Izbegavao je bratovljev pogled. Zamišljeno je zurio kroz prozor kočije.

„Moram da priznam“, konačno je progovorio, „da ti nisam predstavio čitavu priču.“

„Iznenaduješ me“, promrmljao je Šerlok. Već je shvatio da mu brat nije rekao sve o svom prisustvu u Golveju.

Majkroft ga je pogledao s podignutom obrvom. „Šta si hteo da kažeš?“

„Jednom si mi rekao da retko kad radiš nešto iz samo jednog razloga i da poistovećuješ takvo postupanje s lenjošću i zaludnim trošenjem vremena i sredstava.“ Šerlok je pogledao brata, koji je bezuspešno pokušavao da izgleda uvređeno. „Znam da mrziš da putuješ, i da remetiš ustaljene životne ritmove. Očekivalo bi se da bi poslao nekog da me dočeka – možda Rufusa Stouna. Kad bolje razmislim o tome, Golvej nije luka u koju bi *Glorija Skot* pristala u normalnim prilikama. Setio sam se da je prvobitno planirano da

pristanemo u Liverpulu. Maršruta se promenila. To po svoj prilici ima veze s Englezom koji je došao na naš brod u Kadizu. Sastao se s kapetanom u njegovoj kabini. Nedugo potom rečeno nam je da menjamo maršrutu.“ Gnev je počeo da tinja u mladićevim grudima. „Majkrofte, da li si tražio od kapetana da promeni kurs plovidbe i da se ukotvi u Golveju samo zato što si imao posla u Irskoj, u ovom gradu, i zato što ti je *odgovaralo* da to upariš s našim susretom?

Majkroft je neko vreme nemo zurio u mlađeg brata. „Svaka čast, momče. Vidim da se tvoje telo nije preterano razvilo, nauštrb tvojih umnih sposobnosti. Da, već neko vreme sam znao da će se... u ovom kraju nešto desiti i da ću biti obavezan da prisustvujem tom događaju. Agenti u svetskim lukama pomogli su mi da uđem u trag *Gloriji Skot*. Procenili su da će stići u Englesku, dok budem boravio u Irskoj. Telegrafisao sam jednom agentu. Naložio sam mu da ode na *Gloriju Skot* u Kadizu i porazgovara s kapetanom Tolavejom. Ponudio mu je... pa, malu, ali ne i beznačajnu sumu, da malčice promeni planove i da pristane ovde, u Golveju, u dogovoreno vreme.“ Podigao je obrvu, suočen sa Šerlokovim izrazom lica. „Vidim da si se naljutio.“

„Da, naljutio sam se.“ Šerlok je skrenuo pogled s brata. Zagledao se kroz prozor. „Na trenutak sam pomislio da si uložio silan napor da dođeš čak ovamo zato što sam ti nedostajao, a ne da bi me pomerao kao piona po šahovskoj tabli, u skladu s tvojim potrebama.“

„Priznajem“, muklo će Majkroft, „da nisam uzeo u obzir tvoja osećanja prilikom planiranja. Pogrešio sam. Žao mi je zbog toga. Molim te da shvatiš da mi je više nego drago što sam te video i da bih, da je kapetanov plan od početka bio da se zadrži u Golveju, pre nego što zaplovi ka Sautemptonu, učinio sve što mogu da budem ovde, bez obzira na druge obaveze. Ovako je sve ispalo još... pogodnije... Našao sam se u prilici da povežem dva događaja, na istom mestu i u isto vreme.“